

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemani za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Položaj avstro-ogrške monarhije.

Za v soboto — kot eden prvih listov v celi monarhiji — smo pričeli obširno in natančno izvesti o velikanskih novih zahtevah vojne uprave. 540 milijonov kron znaša skupni proračun in kar za 163 milijonov več, nego kdaj poprej; samo za vojno upravo se zahteva za dve leti nič manj kot 352 milijonov kron.

Vzpričo teh števil, teh naravnost strašnih števil, je ljudem kar kri zastala. V normalnih razmerah se take zahteve pač ne stavlajo. Zato pa smo nestrpno in z bojaznijo čakali, kaj povesta prestolni govor in ekspozé grofa Goluchowskega o položaju avstro-ogrške monarhije, zakaj navdajal nas je strah, da napovedujejo zahteve vojne uprave — da se bliža vojna.

A glej — ta strah ni bil opravičen. Prestolni govor, brezbarven kakor vedno, in ekspozé grofa Goluchowskega sta pokazala, da je položaj avstro-ogrške monarhije kar najbolj ugoden. Z Nemčijo je monarhija v alijanci tako intimni zvezi, z Rusijo je v prijateljskem razmerju in v popolnem soglasju glede balkanskih zadev, ki bi edino zamogle razgnati obstoječe prijateljsko razmerje. Tudi z Italijo je avstro-ogrška monarhija v alijanci, povrh pa je grof Goluchowski povedal, da se je na sestanku z italijanskim ministrom zunanjih del, Tittonijem, v Opatiji popolnoma sporazumel glede vseh balkanskih vprašanj, ki se zadnja leta bila povod nasprotjem med Avstrijo in Italijo.

Po gotovo avtoritativnem zatrdilu cesarjevega prestolnega govora in ekspozéja grofa Goluchowskega je torej evropski mir, v kolikor pride naša država v poštev, popol-

noma zagotovljen. Avstrije ne bo nihče napadel, Avstriji se ni treba bati, da bi se morala braniti, in zato vprašamo: proti komu so torej naperjene eksorbitantne zahteve vojne uprave, čemu se zahteva toliko milijonov, ko se take ogromne svote le zahtevajo, kadar je vojna takorekoč pred durmi!

Res, da je grof Goluchowski ostro in naravnost grozeče govoril na adresu Turčije zastran reform v Macedoniji, ali zahtevane reforme so sad dogovorov med vesilami, in če bi prišlo kdaj do oborožene intervencije, je po obstoječih razmerah in dogovorih s sointeresiranimi državama, z Rusijo in z Italijo, brez dvoma, da se ta intervencija izvrši skupno.

Čemu torej tako ogromne zahteve? Če bi bilo res potrebno nabaviti novih topov, torpedovk itd. itd., bi se dotični denar pač lahko razdelil vsaj na daljšo vrsto let, a sedaj naj narodi te nesrečne države kar tekotom dveh let plačajo tako velikanske izdatke.

Zunanjepolitični položaj naše države je tako ugoden, da so ti kolosalni novi izdatki popolnoma nepotrebni in neumestni.

Finance monarhije nikakor niso tako ugodne, da bi se smeli dovoliti tako ogromni novi izdatki. Šele pred kratkim je finančni minister Böhm-Bawerk izjavil, da je gospodarsko stanje tako, da ni mogoče novih davkov naložiti. Ko se je šlo za to, da bi državni diurnisti ne umirali lakote, se je moral uvesti davek na vožne listke. Pred par dnevi so je ministrski predsednik Körber v gospodski zbornici uprl načrtu, da naj se nedolžnim obsojencem, ki so kazni prestali, plača primerna odškodnina, češ, da niti toliko denarja ni na razpolaganje. Vedno in vedno se je strašilo, da grozi deficit — sedaj pa se zahteva za dve leti kar 352 milijonov. In da bi si mogla vlada ta denar dovoliti, je poslala parlament domov.

Zahteve vojne uprave so naravnost frivolne in bilo bi izdajstvo, če bi se jim delegacija ne uprla z vso odločnostjo.

Vojna na Daljnem Vztoku. Izpred Port Arturja.

V soboto je poslal namestnik Aleksejev carju Nikolaju to-le brzojavko:

Predlagam Vašemu Veličanstvu poročilo, katero mi je poslal podadmiral Vihtef, o položaju v Port Arturju od 6. do 12. maja. To poročilo mi je prinesel brzi sel s postaje Dašičov in sicer en dan prej, ko je sovražnik v drugič razde al železniško progo.

Dne 5. maja se je pred Port Arturjem pojavila sovražna eskadra, obstoječa iz oklopnice, križark in torpedovk, in blokira od tega časa naprej neprestano pristanišče, na da bi izvedla kakoršnekoli druge operacije proti trdnjavi. Dela na »Retvizan« in »Cesarevič« napredujejo z velikim uspehom. Pri preiskanju zunanjega pristanišča in izhoda iz luke so delavci našli na mestu, kjer je bila križarka »Pobjeda« poškodovana od neke mine, eno sovražno obrambno mino, ki je vsled viharja eksplodirala.

Včeraj so prinesli razni listi vest iz Chingaja, da so si Japonci izvojevali vhod v portarturško pristanišče in da je v luko že priplula japonska križarka »Jakumo«, še neka druga križarka, ena topničarka in ena oklopnica. Mi te brzojavke nismo pričeli, ker smo takoj vedeli, da je popolnoma izmišljena. S takimi senzacionalnimi novicami, ki se jim že na prvi hip pozna, da so zlagane, pa ne maramo pitati čitate-ljev; pri množici najrazličnejših poročil, ki dohajajo sedaj z bojišča in javljajo najneverjetnejše dogodke, je itak silno težko izbrati najverodostojnejše in jih podati občinstvu. Resen in pošten časopis mora stre-

miti za tem, da podaja svojim čitateljem z bojišča dobra poročila, ne pa celo množico najrazličnejših, med sabo si nasprotujočih vesti. Iz tega razloga tudi imenovane brzojavke nismo pričeli, ker smo bili mnenja, da bi se zdelo, kakor da bi se hoteli delati norca iz občinstva.

»Neue Freie Presse« piše z ozirom na to vest: »Splošno je znano, da se vojne ladje ne morejo meriti z obrežnimi utrdami, in vsak čitalj se je lahko v trimesečni dobi sedanje vojne prepričal, da so se japonske oklopnice in križarke tako pred Port Arturjem, kakor pred Vladivostokom prav skrbno ogibale, da bi ne prišle v stralno daljavo ruskih obrežnih baterij. In sedaj bi se naj japonske ladje ne le približale Port Arturju, marveč celo priplule v pristan?! Pa recimo tudi, da bi bilo to mogoče, ali se najde kdo, ki bi bil toli nespameten, da bi verjel, da bi Japonci poslali svoje ladje v gotovi pogin?

Upoštevati je vendar treba, da imajo Rusi v Port Arturju na razpolago ne samo številne topove, ampak tudi mnogobrojno posadko, kateri bi bila zlasti sedaj, ko se še ni pričelo obleganje trdnjave, igrača, zapreti japonskim križarkam pot iz luke in jih popolnoma uničiti. O, Japonci sami so vendarle dosti pametnejši, kakor dotičniki, ki si izmišljajo take race, in taki, ki jim verjamejo.

Poročilo generala Saharova.

General Saharov javlja generalnemu štabu v Petrograd: Sovražne predstraže so 12. t. m. na potu iz Fengvangčenga proti Liaojangu prodrle do Tuineu. Dve naši kozaški stotniji ste se umaknili v vas Aoncaou-dianci. En japonski oddelek, obstoječ iz 3 batalijonov z 10 topovi in iz 2 eskadronov, ki je prišel iz Selušjana preko prelaza Moduln, se je utaboril v dolini reke Tahan. Od tega časa se o tem voju ničesar ne sliši, kar je znamenje, da se je dotični

oddelek obrnil proti Hajčenu. Naši izvestitelji so poizvedeli, da so se Lindiapuci in Ertonfanu približali trije japonski eskadroni in dva pehotna polka z 8 topovi. Med Lanšanknamom in Sajmačijem so Hunguzi napadli naš kozaški prapor. V boju so bili ubiti trije kozaki in trije konji, eden kozak pa je bil ranjen. Odredilo se je, da se vsi Hunguzi v celi okolici polove. Po kitajskih poročilih je v Takušanu in Čentaici samo 500 Japoncev, večja armada pa je koncentrirana pri Situkčajci, 16 km severno od Takušana.

Neki japonski oddelek, obstoječ iz 1000 mož, je prodril 13. t. m. 9 km severno od postaje Pulantien. 300 pešcev in pol eskadrona konjenikov je obkolilo postajo v Vafantian. Naše obmejne straže so se umaknile proti severu. Dne 13. t. m. je 22. stotnija naše predstraže porazila 300 Hunguzov, ki so napadli rudokop v Jantaju. Hunguzi so zbežali proti Liaojangu. V soboto 14. t. m. je večji oddelek Hunguzov prišel 16 km zapadno od Liaojanga.

Japonci proti Liaojangu.

»Daily Express« javlja iz Tokija, da so Japonci z okupacijo Sinjena zasedli vso pokrajino, ki meji na reko Jalu in polotok Liaotung. Rusi so se umaknili v Liaojang in se bodo tamkaj branili. V Liaojangu so zgradili velikanske utrbe in bolnico za ranjence. Rusi so poslali baje 8000 mož na gorški prelaz. Motien. Prva japonska divizija je baje obšla ta prelaz. Armada, ki je zasedla Sinjen, je došla iz Takušana in se nahaja pod poveljstvom maršala Oka. Ob njegovem levem krilu prodira večji del armade, ki so jo izkrcali na Liaotungu proti Kajčengu. V centru stoji general Kuroki s približno 100.000 možmi, na desni strani pa se nahaja armada, ki je pred enim tednom zasedla Pulantien, še bolj zapadno pa voj, ki se je oddelil od armade generala Kurokija in ki ima nalogo napasti Ruse za hrptom pri Mukdenu. Vseh japonskih vojakov, ki imajo prodirati proti Liaojangu, je okoli 180.000.

LISTEK.

Bojno polje na Daljnem Vztoku.

I

Pretekli so že trije meseci, odkar se je začel krvavi ples daleč tam v vzhodni Aziji, kjer vzhaja solnce, in zanimanje za to borbo, ki utegne biti najbolj krvava in grozovita, kar jih pozna svetovna zgodovina, je v evropski javnosti še vedno tako živo in intenzivno, kakor je bilo splošna vojna, kar je pri nas nekaj povsem nenavadnega.

Slovenci opazujemo dogodke na Daljnem Vztoku s posebno pozornostjo in z izrednim zanimanjem ne le, ker je vojna med takima silama, kakor sta Ruska in Japonska, že sama na sebi veleinteresantna, marveč, ker nas vežejo z Rusijo, to mogočno slovansko državo, ozke vezi najbližnjega krvnega sorodstva.

Ko se je vnela vojna, vzplamtel je ves narod slovenski in dal glasno izraziti svojimi čutilom simpatijo in sočutja do bratskega naroda ruskega, eleč rusku orožju zmagati tako v

interesu Rusije same, kakor zlasti v interesu celokupnega slovanstva. To navdušenje pa je bilo, kolikor je bilo lepo, umestno in naravno, vendar-le nekoliko pretirano in vsled tega že fantastično, kar vsekakor ni bilo dobro. Tudi v navdušenosti se je treba držati mej in upoštevati dejanske odnose in razmere. Tega Slovenci nismo storili! V svojem navdušenju smo se — ne uvažujoč dejanskega položaja in razmer — na-dejali, da bo Rusija, ta najmočnejša država v Evropi, z enim samim udarcem strla in podrla malo Japonsko na tla in jo prisilila, da bo ponižno prosila miru. To se ni zgodilo. Pač pa nam dohajajo dan za dnevom z bojišča vesti, ki nam javljajo skoro zgolj o ruskih neuspehih in nesrečah. Naše nade se podirajo, vera v Rusijo peša in se umika silnemu razočaranju in bridki bolesti. Naš duh je klonil in naša srca je že objel silen dvom, da bi izšla iz te borbe Rusija kot zmagovalka. Toda ta dvom še vsaj dosedaj, ako se upoštevajo dosedanjí dogodki, ni utemeljen.

Ako se je ob začetku vojne trdno verovalo na končno zmago Rusije, mora tudi še sedaj vsakdo biti istega

prepričanja, ker dosedaj se še na bojišču ni absolutno ničesar takega prigodilo, kar bi moglo dejansko omajati vero v končni srečni izid vojne za Rusijo. Sicer se ne da tajiti, da se je vojna pričela za Rusijo pod neugodnimi avspicijami, da ji doslej niso svetile »zvezde prijateljstva«, vendar se pa iz teh prvih neuspehov, s katerimi se je že a priori moralo računati, še absolutno ne da sklepati na končni izid borbe. Vendar pa je mnogo ljudi, ki so že sklenili račune o rusko-japonski vojni, ki se je s početkom tega meseca pravzaprav jedva šele začela, in ki že z abso-lutno gotovostjo zatrjujejo, da je kocka že padla in odločila, da izidejo Japonci »magonski iz započete vojne. Nečemo oporekati, da na videz ves položaj kaže na to, zlasti ako se verjame raznim tendencioznim vestem, dohajajočim iz najmotnejših virov, toda naglašamo s posebnim poudarkom, da samo navidezno, ker dejansko nima doslej nikdo, ki je vsaj površno poučen o razmerah na vzhodno-azijskem bojišču in ve v koliko so vojne akcije in operacije na obeh straneh odvisne od najrazličnejših okolištin, kakor od terena, od prometnih razmer, klimatičnih vplivov

itd., prav nobenega povoda neugodno soditi o ruskem vojevanju, zlasti pa ne izvajati iz tega konsekvence glede na končni efekt ruskih vojnih operacij. Slovenska javnost je o dejanskem položaju in o razmerah na Daljnem Vztoku zelo slabo poučena, vsled česar tudi o sedanjih dogodkih na bojišču v marsikaterem oziru krivo sodi in dela zaključke, ki slone na popolnoma napačnih premisah.

Kdor si hoče ustvariti jasno sliko o dogodkih na bojnem polju, mora biti predvsem dobro poučen o geografskem značaju in položaju onih pokrajin, ki so pozorišče te vojne, o klimatičnih razmerah in o prebivalstvu, zlasti pa o prometnih sredstvih, ki služijo obema vojujočima se silama za dovažanje vojaštva na bojišče.

V naslednjem hočemo podati točno in pregledno sliko onega ozemlja, na katerem doné sedaj vojne fanfare in kjer je zagospodoval vojni bog Mars in po teh podatkih izreči nepristransko sodbo o dosedanjih vojnih dogodkih.

II.

Predno pridemo k predmetu samemu, ne bode odveč, ako rekapituliramo, zakaj da se je pravzaprav pričela vojna, ker so v tem oziru

semtertja še razširjeni docela napačni ali vsaj nejasni nazori.

Japonska, obstoječa iz četrto večjih in nebroja malih otokov, ki so po večini gorati, ima okoli 48 milijonov prebivalstva na 328.447 km², od katerega ozemlja pa je rodovitna samo ena tretjina. Razvidno je torej, da je dežela močno preoblijudena. Vsled tega je nemogoče, da bi se moglo vse prebivalstvo preživiti doma. Kar se tiče industrije in trgovine, seveda ne more Japonska uspešno konkurirati z drugimi narodi, vsled česar se tudi njena industrija in trgovina na domačih tleh ne more tako razviti, da bi dajala eksistenco znatnemu delu prebivalstva. Zato je popolnoma umljivo, da stremi država »vzhajajočega solnca« za tem, da bi si pridobila na azijskem kontinentu pripravno ozemlje, kjer bi našla japonska nadprodukcija človeškega materiala dovolj potrebnega kruha. Koreja in Mandžurska sta tisti deželi, kjer bi našla japonska podjetnost, japonski kapital in japonska inteligentnost, ker ste obe pokrajini le malo oblijudeni, dovolj obširno polje za svojo delavnost. Koreja in Mandžurija sta torej za Japonsko takorekoč življenjskega pomena. (Dalje prih.)

Japonci pred Port Arturjem.

Po poročilih iz Londona so Japonci izkrcali svojo drugo armado severno od Port Arturja z namenom, da prično obleganje te trdnjave. „Standart“ trdi, da je v Port Arturju provijanta za 8000 mož za pet mesecev, dočim se nahaja v trdnjavi 20.000 mož.

Nasproti temu pa zatrjuje poročevalec „Daily Newsa“, Hales, ki je pred kratkim došel iz Port Arturja v Čifu, da ima general Stesclj provianta za 9 mesecev in da je posadka 15.000 mož s 30.000 kulji v trdnjavi prav dobro preskrbljena in pri najboljši volji. Niti eden top v baterijah ni poškodovan. Obljudeni del mesta je bil nekoliko poškodovan, arzenal in ladje-delnice pa niso prav nič trpele. „Retvizan“ se ni popravil; vse druge ladje pa so nepoškodovane in lahko vsak hip odplujejo na široko morje. Posadka je zasedla vse važnejše točke na polotoku Kvangtung na dvajset milj severno od Port Arturja. Eden japonski bataljon, ki je prodril od zaliva Kinčov, so kozaki in artiljerija porazili, da se je moral jadrno umakniti. Japonci so pustili na bojišču 85 mrtvecev. Kuropatkin hoče Port Artur in Vladivostok držati, vsa druga obrežna mesta pa prepustiti usodi. Rуска armada severno od reke Jalu bo ostala v defenzivi in bo prešla v ofenzivo šele meseca julija. Japonska konjenica se je dosedaj v vseh bojih pokazala kot slaba, da se v nobenem oziru ne more meriti s kozaki.

Mr. Hales brzojavlja to iz Čifuva in pristavlja, da mora proti Japoncem prijaznemu značaju vseh angležkih in ameriških vojnih poročil, ki dohajajo iz japonskega tabora, kar najodločneje protestirati. To je treba pripisovati uradnemu pritisku z japonske strani, ker vsak korespondent, ki hoče neodvisno in svobodno poročati, se z japonskega iztira. — S tem je dosti povedano! Razvidi se pa iz teh besedi Mr. Halesa, da ni angleškim in ameriškim poročilom z bojišča prav nič verjeti, o čimer se je sicer vsak razsoden čitatelj že itak tudi sam lahko prepričal!

Japonci prodirajo proti Hajčengu.

Korespondent ruskega brzojavnega agentstva brzojavlja iz Mukdena, kakor se poroča iz Petrograda, da se znatni japonski vojaški oddelki zbirajo v severozapadnem rajonu. Kakor se kaže, se še Japonci niso odločili, da bi se odpravili iz Fengvangčenga proti Liaojangu. Iz raznih političnih okolištin se lahko sklepa, da namerava glavna sila japonske armade prodirati proti Hajčengu in Kajčovu.

Japonske akcije na morju.

Iz Londona se poroča, da so japonske vojne ladje bombardirale Vladivostok in Daljni, da so se Japonci iz-

krcali pri Daljnem, da so Rusi popustili Niučvang in da se je vnela bitka pri Liaojangu. Koliko je resnice na teh vesteh se ne da dognati, najbrže nič! — Iz Čifuva pa se javlja, da se pričakuje, da bodo Japonci med 20. in 23. t. m. napadli Port Artur s suhe in morske strani. Japonci upajo v nekaj dneh zavzeti Daljni in po uničenju min v zalivu Talienvan izkrcati močno armado ter ž njo napasti Port Artur. Neki japonski častnik se je izjavil, da so Japonci pripravljeni za napad žrtvovati 2000 mož. Dobro poučeni Kitajci zatrjujejo, da izhod iz portarturškega pristanišča ni zaprt.

Potopljene japonske ladje.

Iz Tokija se poroča, da je v nedeljo zadela japonska ladja »Mijako« v zalivu Talienvan pred Daljnem na rusko mino in zletela v zrak. Osem oseb se je potopilo.

Iz Petrograda pa se vnovič poroča, da je pred Port Arturjem potopil neki ruski kadet, ki se je nahajal na krovu nekega parnika, veliko japonsko križarko. Na kakšen način se mu je to posrečilo, se ne poroča, sicer pa je vest že sama na sebi precej neverjetna.

Za Rusijo!

Predsednik proračunske komisije v francoski državni zbornici, Doumer, je imel velik govor, v katerem se je krepko zavzemal za Rusijo. »Mi želimo mir«, je rekel govornik, »toda mi hočemo biti tako močni, da lahko vsakemur narekujemo mir, ker bi sicer naši sovražniki bili vsak hip v položaju, nas napasti. Velika drama, ki se dograiva na Daljnem Vstoku, naj bo za nas svarilo. Mladi vladar, ki je sklical v Haag mirovno konferenco, je tako zelo želel miru, da je njegova okoličina skoro pozabila, se pripravljati za vojno. In baš ta trenutek so si izbrali njegovi sovražniki, da so nepričakovano napadli rusko brodogradnjo. Govornik je nato najostreje obsodil one Francoze, ki v trenutku nevarnosti nasprotujejo alianci z Rusijo in nadaljeval: Zakaj pa so alianci, ako ne za čase kriz in nevarnosti? Toda sedaj se ne gre za prehodne diplomatične stvore, ampak za borbo med civilizacijo dveh svetov, med Azijo in Evropo, in nečastno, da, nemo-goče bi bilo, da bi se Francija, ki koraka na čelu vse civilizacije in ki je najbolj evropska dežela cele Evrope, nahajala na strani rumenopoltnikov.

Iz delegacij.

Budimpešta, 16. maja. Takoj po otvoritvi se je nasvetoval načelnik baron Chlumecky, naj se k razpravi o izvenrednem kreditu za armado in mornarico tudi povabi finančni minister dr. Böhm-Bawerk, da pojasni vse potrebno, posebno glede pokritja zahtevanih ogromnih

svot. — Del. dr. Kramář je izjavil, da ni stvar delegacij, razpravljati o pokritju ter je vprašal, ali se gre le za pojasnila ali za pravomočne vladne izjave, ker bi bilo v zadnjem slučaju treba povabiti tudi dr. Körberja v Budimpešto. Baron Chlumecky je odgovoril, da se gre le za pojasnila, ker o pokritju nima odločevati delegacija, temuč je to stvar obeh legistativ. Predlog, naj se finančni minister povabi, je bil sprejet. Nato je poročal minister zunanjih zadev grof Goluchowski o svojem ekspozéju. Ekspozé je bil tokrat mnogo krajši kakor običajno. Bolj obširno se bavi le z balkanskim vprašanjem. Minister pravi, da je reformna akcija zadnji čas dosegla na Balkanu lepe uspehe kljub neprestanim težkočam, ki jih dela Turčija na vsak korak. Najvažnejša točka v tem programu, namreč reorganizacija orožništva je vstopila v štadij praktičnega izvedenja. Posebna skrb se posveča severnim okrajem v vilajetu Kosovo, kjer žive kristjani pomešani z Albanci. V Carigradu naj se nikar ne varajo, da bodo z običajnim zavlačevanjem kaj dosegli. Ako Turčija noče po svojih močeh k akciji prispevati, naj si sama pripiše nadaljevanje našega direktnega posredovanja in resne nevarnosti, ki se ji neizogibno izpostavlja, ako bi sledila naravnost samomorilni taktiki ter dajala prav tistim, ki bi radi na njej (Turčiji) izvršili mnogo hujšo operacijo, kakor jo hoče imeti program iz Münsterga. — Končno je govoril še o trgovinski politiki. — Načelnik baron Chlumecky se je ministru zahvalil za jasno obrazložitev. Prvi je govoril proti del. dr. Kramář. Dotaknil se je trozveze ter opozarjal, naj Avstrija pazi, da pri sklepanju novih zvez ne obsedi osamljena. Nemčija je postala vsled svoje orijentalne politike gospodarsko in politično prevzeta. Glede vojne med Rusi in Japonci je rekel, da dandanes že celo na Angleškem uvidevajo, da bi japonska zmaga pomenila katastrofo za belo pasmo v Aziji. Na Balkanu pospešuje Avstrija koristi in cilje drugih držav, ako vlada proti Slovanom, posebno proti Jugoslovanom. Italija se boji na Balkanu Nemčije, oziroma Avstrije, ki jo vlada Nemčija. Turčija se zato tako trdovratno zoperstavlja reformam, ker se zanaša na podporo svoje zaščitnice Nemčije. — Z dr. Kramářem je polemizoval del. grof Stürgkh, pa tudi minister Goluchowski je čutil dolžnost, da zagovarja Nemčijo. — Govorili so še Krupp, grof Dzieduszycki in baron Oppenheimer.

Prestolni govor in cercle.

Budapešta, 16. maja. Na običajni nagovor načelnikov delegacij je imel cesar v obeh delegacijah isti prestolni govor, v katerem pravi med drugim: »Z odkritosrčnim zadovoljstvom sprejemam vaša zatrje-

vanja o verni udanosti ter se vam za to najpriarčneje zahvalim. Naše razmere z vsemi velesilami so neprestano najboljše... Moja vojna uprava ostane glede tekočih zahtev za zdrževanje armade v mejah zadnje dovolitve, vendar si izprosi za nujno nabavo orožja in vojnih potrebščin posebnih sredstev. Moja vojna mornarica potrebuje večjih proračunskih zneskov, da hitreje izvede zapričeto gradnjo kakortudi oboroževanje ladij. Nasproti tem večjim zahtevam se bodo prihodnja leta dosegli znatni prihranki v izvenrednem proračunu. Namernane nujne nabave pospešujejo sposobnost oborožene sile in zagotove obenem gospodarsko korist. Razmere v Bosni in Hercegovini se razvijajo normalno in popolnoma mirno in vkljub naraščajočim potrebam za ti deželi se v letu 1905. stroški uprave vendar le pokrijejo z lastnimi dohodki.« Končno je cesar želel delegatom mnogo uspeha pri delu, za kar so mu delegatje znova navdušeno klicali »hocho«.

Pri sprejemu delegatov, ki je sledilo po prestolnem govoru, se je opažala nekaka hladnost in rezerviranost. Baje je ministrski predsednik dr. Körber svetoval vladarju, naj se ne spušča v politične razgovore; vsled tega je cesar s posameznimi delegati rajše govoril o bodoči letini v njihovih rojstnih krajih, kakor pa o politiki. Sicer pa označuje cercle najboljše dejstvo, da je cesar v 15 minutah ogovoril 59 delegatov.

Češki agrarci.

Praga, 16. maja. Češki agrarci so imeli danes svoje glavno zborovanje. Poslanci Ratay, Prášek in Kubr so ostro napadli taktiko in politiko Mladočehov. Agrarnim poslancem je izrekel šod 700 udeležencev zahvalo in zaupanje.

Iz Srbije.

Belgrad, 16. maja. Tukajšnje angleško poslaništvo se je že popolnoma opustilo.

Belgrad, 16. maja. V prihodnjem mesecu pride kralja Petra obiskat črnogorski knez Nikita. Političnega pomena je tudi bilo, da je na banketu v Nišu bolgarski knez trčil s svojim zastopnikom v Cetinju ter pil na zdravje črnogorskega kneza. Nemški politiki vohajo v tem najnovejšo slovansko trozvezo na Balkanu.

Dogodki v Macedoniji.

Solun, 15. maja. Včeraj se je tukaj podpisala pogodba med turško vlado in inozemskimi častniki za macedonsko orožništvo. Za turško vlado je podpisal general Haisi paša. Takoj nato so se inozemski častniki začeli odpravljati na pot v odkazane jim vilajete. Avstro ogrski častniki so odšli v Skoplje.

Carigrad, 15. maja. Bolgarski beguni se neprestano vračajo v Macedonijo, posebno v vilajet Drinopolje.

Nemški cesar govori.

Saarbrücken, 15. maja. Na županov pozdrav je odgovoril cesar, da se je zahvaliti le božji milosti, da Saarbrücken ni več obmejno mesto in da ta dežela ni več izpostavljena opustošenju sovražnikov ter je tudi ne bo nikoli več pustil sovražnik — ako Bog hoče. — Sploh vpleta zadnji čas nemški cesar v svoje govore neprestano božjo voljo in božjo pomoč, kar vsekakor znači neko krizo, ako ne v državi, pa pri cesarju.

Angleži v Tibetu.

London, 16. maja. Tibetanci nadaljujejo streljanje na angleški tabor. Pred Angleži je cela dežela razburjena. Duhovniki in menihi hitijo po celi deželi in pridigujejo sveto vojno. Angleži so pri svojem prodiranju zelo previdni.

Dopisi.

Iz Kamnika. »Čevljar baron« v Čitalnici. V nedeljo t. j. 15. t. m. so tukajšnji diletantji vprizorili »Čevljarja barona«. Omenili smo že pri neki priliki, da so režiserji na deželi večinoma premalo izbirčni. Uprižarjajo se stvari, katere nimajo niti najmanjše vrednosti z velikanskimi žrtvami na času, trudu in denarju. Med tako staro, ničredno, stotisočkrat oguljeno šaro spada tudi »Čevljar baron«. Saj imamo vendar mnogo boljših iger, ki ne terjajo toliko znojnih kapelj, ki so pri svojih vrlinah lahke, hvaležne in katere bi gotovo več občinstva privabile, kakor ga je »Čevljar baron«. Treba se energično otestiti stari narava; saj je naloga »Čitalnice«, kjer se prirejuje igranje, deloma tudi ta, da se občinstvu nujajo novejša dela, da se občinstvu pokaže napredek tudi v naši dramski literaturi. A žalibog se marsikateri režiser tega ne zaveda. Torej v prihodnjic z »Desetim bratom« iz »Rokovnjači«, »Legijonarji« na oder. Uprižoritev sama na sebi je bila deloma dobra. A kaj pomaga ves trud, če igra nima ničesar zanimivega na sebi. Igralci so se pač potrudili, kolikor se je dalo. Slabih igralcev nimamo in z lahkoto bi nam mesto te igre podali kaj lepšega, celo težjega. V igri je tudi nekoliko pevskih in godbenih točk, seveda brez vse muzikalne vrednosti. Pelo se je še dokaj dobro. Več vaje! Ravno tako je godba svirala prav čedno. Opomniti moramo končno, da nas ne vodi on lokalni patriotizem, ki hvali vse vprek dobro in slabo, samo da je domače. Zato naj se diletantje naše vrle »Čitalnice« nikari ne mrdajo, če jih nismo kovali v zvezde, nasprotno naj si izbirajo v prihodnje boljše, hvaležnejše snovi za svoje krepke, vrle moči. Obisk je bil zelo jalov; to gre deloma na rovaš lepemu vremenu, deloma premali reklami! Žalibog, da je reklame povsodi treba, da je isto že življenska potreba. Torej občinstvu želimo v prihodnjic več zanimanja.

XVI. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

bo dne 21., 22. in 23. maja 1904. leta v Postojni.

I. V soboto, dne 21. maja. 1. Sprejem na kolodvoru onih udeležencev, ki pridejo v Postojno z vlakom ob 1:04 popoldne. 2. Sprejem na kolodvoru onih

Dalje v prilogi.

Izza temnih dni.

(Sliči iz življenja raznih papežev.)

(Dalje.)

Zgodovina 14. stoletja je zgodovina propadanja fevdalnih in hierarhičnih institucij srednjega veka. Staro rimsko-nemško cesarstvo je bilo padlo s Hohenstaufi in cesarji izgnanimi iz Italije; ista usoda je potem zadela srednjeveško rimsko cerkev in so bili papeži izgnani na Francosko, kjer so izgubili svojo univerzalno moč in čarovno silo, s katero so toliko časa vladali svet, namreč vero. Eksilu v Avignonu je sledil razkol, razkolu je sledila reformacija.

S preselitvijo papežev v Avignon je bil v bistvu dobojevan velikanski boj za absolutno gospodstvo cerkve nad vsemi vladarji in državami. Cerkev se je bila te moči polastila in jo tudi nekaj časa izvrševala, a na posled je prav ta njena moč pahnila v nesrečo.

Rimska cerkev ni nikdar tudi do današnjih dni nehala, bojevati se za svoje vrhovno gospodstvo ali le z reznimi uspehi. Tudi ko so bili rimski papeži nekaki jetniki franco-

skih kraljev in so živeli v Avignonu, so nadaljevali boj proti nemškemu cesarstvu. Ali odgovor na ta boj je bil zdaj ves drugačen. Hohenstaufi in z njimi združeni gibellini so se borili samo proti posvetni oblasti papežev; zdaj so se narodi dvignili tudi proti duhovski oblasti poglavarjev rimske cerkve in prva reprezentanta tega gibanja sta bila veliki Anglež Wiclef in veliki Slovan Hus.

Tako se je dovršil veliki boj med Guelfi in med Gibelini. Guelfi so se iz začetka borili za osvobodjenje italijanskega naroda in svoje domovine od gospodstva nemškega cesarstva, borili so se za svobodo proti cesarskemu absolutizmu, ter prepredili združenje duhovske in posvetne oblasti v cesarjevih rokah — obenem pa pripomogli papeštvu do gospodstva v duhovskih in posvetnih zadevah. Gibelini so se borili proti posvetnemu gospodstvu papežev, proti združenju duhovske in posvetne oblasti v papeževih rokah. Kakor reka mogočna je naraščala gibelinska misel in se končno razlila kot reformacija nad katolicizem, med tem ko se je guelfska misel potopila v papeštvo.

L 1308. je papež Klemen V. na veliko žalost vse Italije proglasil Avignon za sedež rimske cerkve. »Prst božji« je dal takrat vsemu svetu vidno znamenje. Dne 6. maja 1308 je v Rimu pogorela lateranska cerkev, prva cerkev kristjanstva, v kateri so bili shranjeni neštevilni znameniti umotvori poganiskorske kulture.

Papež je sedel v Avignonu, v Italiji pa so se posamezne stranke neusmiljeno klale. V tem času je kralja Albrehta Habsburškega njegov lastni netak ubil. Francoski kralj Filip je stegnil sedaj roko po kroni nemške države. Filip bi bil postal vladar vse Evrope, ko bi se mu bilo to posrečilo. A ni se mu posrečilo. Izvoljen je bil Henrik Luksemburški, ki je po zgledu Habsburžanov takoj priznal papežu pravico, da je veljavna samo tista volitev, ki jo papež potrdi. Kralj Henrik je torej priznal papežu tisto supremacijo, za katero so se borili papeži Inocencij III., Gregor IX. in Inocencij IV.

Kralj Henrik je tudi zaželel, da bi bil kronan za cesarja in se je v ta namen odpravil v Italijo, kjer so

ga gibelini — na čelu jim Dante — sprejeli z največjim oduševljenjem.

Vieni a veder la tua Roma, che piagne Vedova, sola, e di e notte chiama: Cesare mio, perchè non m'accompagne!

Tako je Dante klical cesarju Henriku in dal s tem izraza mišljenju vseh Gibelinov. Ti so pričakovali, da obnovi Henrik nekdanje stanje in uresniči državni ideal, ki ga je Dante označil v knjigi »De Monarchia«, katera knjiga je po Platonu, Aristotelu in Ciceru prvi politični traktat.

Toda upanja kralja Henrika se niso izpolnila. Komaj je prišel v Milan, so se Guelfi že dvignili proti njemu in kaj hitro je bil zapleten v silne boje. Dne 7. maja 1312 je prišel Henrik v Rim, kjer se je zdaj v mestu samem začela strašna krvava vojna, vojna od hiše do hiše, od barikade do barikade. Med tem bojem je bil Henrik kronan za cesarja.

Henrik je poskusil restavracijo cesarstva in se je v ta namen združil z Gibelini. Prvi, ki se mu je uprl, je bil papež in kmalu je bilo med cesarstvom in med papeštvom spet

tisto nasprotje, kakor poprej. Vneli so se težki boji in Henrik ni imel sreče. Naposled je bil kralj Henrik primoran, začetni vojno proti stebri papeževnega gospodstva v Italiji, proti kralju neapoljskemu Robertu d'Anjou. Papež je koj priskočil Robertu na pomoč in 12. junija 1313. prepovedal cesarju Henriku to vojno, sicer bo izobčen in preklet. Cesar pa se ni dal ugnati. Postavil se je na stališče, da je cesar posvetni gospodar sveta in da se papež nima vtiikati v cesarske zadeve. Cesar je zbral veliko vojsko in odpravil se je z utemeljeno pričakovanjem in z opravičeno nado na pot, da zavzame Neapolj, da maščuje Hohenstaufe, da obnovi moč in veljavo cesarstva in naredi konec posvetnemu gospodstvu papežev. Prišel je do Buencventura blizu Siene in tam umrl 24. avgusta 1313, star šele 51 let. Previdel ga je neki dominikanec. Vojstva se je polastilo silno obupanje. Splošno se je verjelo, da so duhovniki umorili cesarja z zastrupljeno hostijo. Nemški vitezi so napadli samostan in poklali vse menihe. (Dalje prih.)

udeležencev, ki pridejo v Postojno z vlakom ob 3-01 popoldne. 3. Ob 1/4. uri: Seja upravnega odbora pri „Kroni“. Dnevni red: a) Poročilo o delovanju vodstva „Zaveze“; b) določitev poročila za delegacijo; c) predlogi in nasveti. 4. Po seji upravnega odbora zboruje odsek za šolsko higijeno. Poročajo gg. M. J. Nerat, Franc Kocbek in Ant. Kosi. 5. Ob 7. uri zvečer: Zborovanje delegacije v „Narodnem hotelu“. Dnevni red: a) Predsednik otvori zborovanje; b) tajnikovo poročilo o delovanju „Zaveze“ in „Zavezinih“ društev; c) poročilo računskih pregledovalcev za leto 1903.; d) blagajniško poročilo; e) volitev treh pregledovalcev računov; f) določitev letnih donosov „Zavezinih“ članov; g) določitev vzporeda za glavno zborovanje; h) določitev časa prihodnjega XVII. glavnega skupščine „Zaveze“; i) volitev vodstva in upravnega odbora „Zaveze“; j) predlogi in nasveti.

II. V nedeljo, dne 22. maja. 1. Ob 9. uri dopoldne: glavno zborovanje po vzporedi, ki ga določi delegacija v „Narodnem hotelu“. Pred glavnim zborovanjem, ob 8. uri, zboruje po običajnem dnevnem redu društvo: Jubilejska samopomoč. 2. Ob 12. uri: Banket pri „Kroni“. Kuvert brez vina velja 2 K 40 v. 3. Ob 1/4. uri popoldne: Vhod v jama. V jami svira trška godba. Vstop v jama je za učiteljsko prost. 4. Ob 1/4. 9. uri zvečer: Koncert v „Narodnem hotelu“. Pri koncertu sodeluje iz prijaznosti „salonski orkester“ in mešan zbor. (Vabilo in vzpored se natisne posebej.)

III. V ponedeljek, dne 23. maja. Ob 3-05 po polnoči odhod v Trst.

Za XVI. skupščino so zglasene sledeče razprave: 1. Izvrševanje šolskih zakonov. Poročevalec g. Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem. 2. Stališče in taktika slovenskega učiteljskega masproti političnim strankam. Isti gospod poročevalec. 3. Najnovejši pojavi na svetovnem pedagoškem polju s posebnim ozirom na risanje. Poročevalec g. Jožef Schmoranz, učitelj v Celju. 4. Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je zglasilo: „Naša učiteljska društva z ozirom na moderno šolstvo in vladajočo politično konstelacijo.“ Govori gosp. Armin Gradišnik, nadučitelj v Celju. 5. Ormoško učiteljsko društvo je zglasilo: „Nekoliko črtic iz I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norimberku.“ Poročevalec gosp. Ant. Kosi, učitelj v Srednjem. 6. Predlog: „Slavna „Zaveza“ prosi e. kr. naučno ministvo, da objavi poprejšnji načrt novega šolskega in učnega reda, preden izide kot ukaz, da bi bilo mogoče s kako spomenico popraviti kaj, kar ne bi ugajalo učiteljstvu.“ Predlog bo utemeljeval g. ravnatelj Lapajne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. maja.

— **Krone štejte, ne vrstite!** »Slovenec« se je včeraj zagnal v naš list, češ, da smo o shodu delavcev, ki so ga priredili socialni demokratje, priobčili daljše poročilo, nego o obč. zboru planinskega društva. Naša stranka gotovo v polni meri uvaža in cení pomen in delavnost »Slovenca« in cení pomen in delavnost »Planinskega društva« in je društvu vedno na razpolaganje. Zato je tudi samo bedasto, kar čveka »Slovenec« o teh poročilih. Prav »Slov.« je zadnji, ki bi smel govoriti o narodnih društvih. »Slovenec« bojkotira vsako narodno društvo, če pokaže količjak napredno lice. Sicer pa se smemo pač vprašati: Koliko pa store klerikalci za narodna društva? Treba je le pogledati, kake člane imajo narodna društva. Klerikalci vedno vpijejo: Mi smo narod — pri narodnih društvih jih je pa tako malo, da bi bil hudčič že davno vsa ta narodna društva vzel, če bi bila odvisna od klerikalne podpore. In kaj stori »Katholische Buchdruckerei« za narodna društva? Nič! »Narodna Tiskarna« je tekoma let razdelila med narodna društva že nad 30.000 kron, »Katholiška Tiskarna«, ki ima veliko večje dobičke, kakor naša tiskarna, pa ni še nikdar nobenemu narodnemu društvu dala niti krajcarja. Zato pa s polno opravičenostjo kliče »Slovenec«: jezik za zobni, ker samó govoričiti, pa nič plačati — to še ni nobenemu društvu nič pomagalo.

— **Klerikalni učitelji.** V vsakem stanu je nekaj zaničljivih

elementov, ki ne delajo časti svojim tovarišem. Tako je tudi med učiteljskim. Nekaj jih je, ki so se prodali klerikalcem in ti bi radi zgago delali med spodobnimi učitelji. Zadnje soboto se je tak poštenjak oglasil v škofovem listu in vabil učitelje v tabor tistih ljudi, ki proglašajo šolo za prokletstvo naroda, učitelje za pijance, krišče in lenuhe, ki ščujejo kmeta proti šoli, učiteljsvu in omiki in so se zakleli, da se učiteljsvu ne smejo povišati plače. Zastonj to vabiljenje! Spodobni in pošteni učitelji ne pojdejo v tak tabor — vse druge pa klerikalcem prav od srca privoščimo in čim prej gredo, toliko bolje. Tako n. pr. se nam je prav dobro zdelo, ko smo izvedeli, da je v Trnovem pri Il. Bistrici dekanovo vino pripravilo nekaj učiteljev do tega, da so pri občinskih volitvah glasovali s klerikalci. Tako jih vsaj poznamo te značaje in pozna jih vse pošteno narodno napredno učiteljsvo. In davorina Judniča, ki slušbuje zdaj v Št. Vidu pri Zatičini, ki je dal besedo, da bo volil v napredno stranko, pa je, prišedši v Trnovo na volišče, snedel svojo moško besedo in volil s klerikalci — tudi tega že imajo klerikalci in mi ga jim prav privoščimo. Napredna stranka je enkrat tega moža rešila iz velike sile — zdaj ji je to pomoč plačal s tem, da je volil klerikalce. Ali se je čuditi, če se napredna stranka rada otrese tacihi značaje in je vesela, če pokažejo svoje pravo lice. Torej vsi, ki nimate več značaja, ki zaničujete svoj lastni stan — odzovite se hitro »Slovenčevemu« pozivu in prestopite v klerikalni tabor!

— **Deželni sanitetni svet.** Za redne člane deželnega sanitetnega sveta za dobo treh let so imenovani primarij dr. Bock, primarij dr. Šlajmer, ravnatelj otroške bolnice dr. Schuster in vladni svetnik prof. dr. Valenta.

— **Imenovanje.** Današnja »Wiener Zeitung« prijavlja med drugimi tudi sledeča imenovanja: Za predsednika mariborskega okrožnega sodišča se imenuje sodni svetnik L. Perko v Celju; za predsednika graškega deželnega sodišča višji sodni svetnik K. Sommarvilla. Višji sodni svetniki v Gradcu Fr. Lulek, Fr. Tomšič in Al. Torggler dobe naslov in značaj dvornih svetnikov.

— **Odklikovanje.** Veliki vojvoda luksemburški je podelil gosp. Franu Lavriču, postajenačelniku v Opatiji-Matuljah, redovni križ vojaškega in civilnega zaslužnega reda Adolfa Nassauskega.

— **Volitev v celjski okrajni zastop.** Včeraj bi bil moral celjski občinski odbor voliti sedem članov v okrajni zastop. Toda volitev se ni vršila, ker ni prišlo zadostno število občinskih svetovalcev. Taka je politična zavednost nemškutarskih Celjanov; v kmetske občine, ki jih nič ne brigajo, vtikajo svoje nosove ter delajo zgago, doma pa svojih dolžnosti ne poznajo.

— **Občni zbor „Pedagoškega društva“ v Krškem** bo dne 19. maja ob 9. zjutraj v meščanskem poslopiu v Krškem. Spored: 1. Hospitacija: Ene ura iz modernega risarskega pouka (perspektivno risanje itd.). Nastopi gosp. meščanski učitelj Karol Humek v V. razredu ljudske šole. 2. Najnovejši pojavi na pedagoškem polju. Predava gosp. učitelj Ivan Magerle iz Svibnega. 3. Občni zbor »Pedagoškega društva« z navadnim sporedom.

— **„Učiteljsko društvo za postojnski šolski okraj“** priredi povodom zborovanja »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« v nedeljo, dne 22. maja t. l. v veliki dvorani »Narodnega hotela« v Postojni s prijaznim sodelovanjem sl. postojnskega salonskega orkestra in mešanega zbora pod vodstvom kapelnika g. L. Kubišeta koncert. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K 20 v. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **S Trnovega pri Ilirski Bistrici.** Dne 16. t. m. se je tukaj pričela volitev župana. Ker naši žegnanci niso mogli dveh tretjin glasov

»skomandirati«, akoravno so si belili masiljene glave noč in dan, so ostali s svojim ožlindranim kandidatom g. Jože Perkonom »za to rajžo« solznih oči na cedilu. Liberalna stranka bi jim morala s dvema glasoma k zmagi pomagati. Ta se pa volitve niti udeležila ni, kar je povzročilo, da so klerikalni maršali s kimovci vred kopita pobrali. Ali kaj je vse to! Govori se, da je popred vsa navdušena gopša kimovskega župana mlo jokala, ker je njen »lepše« mesto na županskem stolu, obsedel med dvema stoloma. Kdor se s farji brati, pač nima orati. Upamo, da se bodeta še obe naslednji volitvi ravno tako pošteno obnesli kot prva.

— **Pot v Pekel** pri Borovnici je zaznamovalo »Slov. planinsko društvo« ter tako otvorilo to divjo dozdaj neznano sotoško in slapove, na katere je javno opozoril lani prvič g. dr. Oblak (Glej »Planinski Vestnik« 1903. št. 10) To so krasne, romantične toeni, skozi katere pridriži Borovnišča s hribovitega sveta v dolino in naprej v barje ter vprizarja več mičnih slapov. Do prvega šuma pride lahko vsakdo, do drugega in še naprej pa se v kratkem nadela varna pot. Do zadnjega slapa ob sklepu Pekla pa je zaznamovalo društvo posebno, lepo gozdno pot čez selo Pristavo nad Peklom, — že zdaj krasen popoldanski izlet. Ko se nadela pot tudi za neturiste mimo drugih slapov skozi Pekel, bo otvorjena v bližnji okolici Ljubljane ena najkrajših partij.

— **Požar.** V Šmihelu — občina Hrenovice — je pogorela skoro cela vas. Šmihel šteje 80 hišnih stavb; pogorelo jih je 72. Tudi cerkev je pogorela.

— **Preložena dražba.** Za jutri napovedana dražba v Pijavčah je preložena. — Okrajni cestni odbor mokronoški.

— **Zgradba novega kolodvora v Trstu.** Za razpisano podjetje t. j. za zgradbo novega kolodvora in premetitev lesnega trga v Škedenj so se oglasili trije ponudniki, med njimi je najcenejši ponudnik Kornelji Gorup in tov., amreč s 487.000 K.

— **Mednarodna panorama** Ta teden je razstavljen večnojasni Neapelj z ognjenikom Vezuvom in iz lave izkopanim mestom Pompej. Neapelj obsega v izobilju privlačnih sil za učenjaka in za ljudi, ki potujejo le za zabavo, saj se v marsičem kosa mesto celo z Rimom. Posebna zanimivost pa je ognjenik Vezuv, na katerega pelje zobokolna železnica ter vidimo ravno bruhajoče njegovo žrelo v neposredni bližini. Za starinoslovce pa je še bolj važno starorimljansko mesto Pompej, ki so ga šele pred leti izkopali izpod lave. — Prihodnji teden bodo razstavljeni romantični gradovi bavarskega kralja Ludovika II.

— **Vlom v „Narodno tiskarno“.** Ljubljanski policiji gre vsa čast in vse priznanje, da je tako hitro izsledila tatn, ki je vlomil v »Narodno tiskarno«. To ni bilo lahko delo, kajti tiskarna ima lepo število uslužbencev in naposled je na vsakega nekaj suma padlo, povrh je pa še precej drugih ljudi, ki so imeli priliko spoznati razmere v tiskarni. Prav v tem se kaže spretnost policije, da je hitro po razkritju tatvine že imela pravi sled. Blaž Priveršek je bil šele malo časa v tiskarni. Prej je bil portir v hotelu »Pri Maliču«. V nedeljo zjutraj, kmalu potem, ko se je zaznalo za vlom, je prišel Blaž Priveršek v tiskarno, dasi ta dan ni imel ničesar opraviti. Hotel se je pač podučiti, kak vtis je napravil vlom in na koga leti sum. Tudi včeraj zjutraj je prišel točno na delo in v pogovoru z uslužbenci posebno poudarjal, kako prekanjen je moral biti tat, ki je izvršil ulom. Med tem ko je Blaž Priveršek opravljal svojo službo, je pa policijski kancelist g. Toplikar nadaljeval z rečersiranjem. Dognal je, da je Priveršek pozno v nedeljo ponoči prišel v neko gostilno, da je plačal neke dolgove, da je svoji ljubi kupil solnčnik in sploh več potrosil, nego je bil v soboto prejel plačila. Dalje je g. Toplikar dognal, da Priveršek v noči od sobote na nedeljo sploh ni spal doma. Na podlagi teh izpovedb je bil Priveršek prijet in zaslišan. Tajil je tatvino, a kje da je dobil denar, ki ga je bil potrosil, ni mogel pojasniti. Tudi ni mogel pojasniti, kje da je bil tisto noč, ko se je zgodil vlom. Trdil je, da je spal v neki kleti, »Pri Maliču« a se še pri tem izgovoru zapletel v protislovja. V sled tega se je v Priverškovem stanovanju izvršila hišna preiskava in pri ti preiskavi je dobila policija ukradeni denar. Priveršek je bil shranil denar v neki culi. Dobilo se je že 1819 kron 50 v, tako da je škoda, ki jo ima tiskarna, le mala. Zdjaj, ko je Priveršek videl, da je tudi ukradeni denar v rokah policije, ni več tajil, nego je svoj zločin priznal. Povedal je tudi, kako je izvršil tatvino in njegovo priznanje se popolnoma vjema s tem, kar se je kombiniralo. Priveršek se je zvečer vthotapil v

hišo in ker je poznal vse kotičke, se je skril ter čakal, da so v hiši ugasnile luči, potem pa se je lotil dela in ga srečno izvršil. Potem se je splazil v klet in skozi okno ušel na cesto. Priveršek je še mlad človek in posebno sladak ter ponižen. Policija ga je izročila dež. sodišču. Blaž Priveršek je 26 let star in doma iz Dola, pristojen v Pišce pri Brežicah. Sveder, s katerim je navrtal miznice, si je kupil pri Nagyu. Policijskega kancelista g. Toplikarja so pri izsledovanju te tatvine podpirali detektivi gg. Demšar, Ljubič in Poljanec.

— **Krt v zaporu.** Mestna policija je aretovala v tirolskem gozdu znanega in zelo nevarnega tatu Jakoba Krta, vulgo »Šimnovega«, ker je hodil po mestu vkljub temu, da mu je prepovedan povratek. Krt, ki se je izročil e. kr. okrajnemu sodišču, je bil zaradi raznih tatvin že mnogokrat kaznovan. Tudi njegova žena je zelo nevarna tujemu imetju in je bila obsojena pred nekaj meseci pri tukajšnjem e. kr. deželnem sodišču zaradi hudodelstva tatvine v petletno ječo.

— **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo s južnega kolodvora 147 Kranjcev in Hrvatov v Ameriko. — Iz Amerike je prišlo 8 Slovencev. — Danes se je odpeljalo v Ameriko 12 Hrvatov, 83 na Westfalejo, 51 v Lincen, 53 pa na Gorenjsko k zgradbi železnice.

— **Izgubljene reči.** Marija Padarova je izgubila dne 14. t. m. od »Narodnega doma« do Cesarja Josipa ceste zlato brožo, vredno 20 K. — Marija Pončur iz Glinice je izgubila od Marijinega trga do doma zlato verižico in zlato iglo z modrim kamnom.

— **Najnovejše novice.** — Kmečki punt. V Cervignoli (Italija) so se spuntali kmetje ter zahtevali 8urni delavnik. Okoli 20 vojakov je hotelo puntarje ugnati; toda kmetje so naskočili vojake s kamenjem. Vojaki so ustrelili ter ubili dva kmeta, ranili pa 8 puntarjev.

— **Delavska kriza v Barceloni** strašno narašča. Celotovarne, ki so dolgo kljubovale, so sedaj odpustile večino delavstva, tako da je nad 25.000 delavcev brez dela in kruha.

— **Zobotehniki** so imeli v nedeljo na Dunaju shod ter so protestirali proti znani ministrski odredbi.

— **Pri bojih z biki** v Oportu je skočil ranjen bik čez ograjo ter pohlodil in prebodel 20 oseb.

— **Sneg v Italiji.** Okoli Brescije je zapadel v soboto sneg, česar ne pomni nihče dosedaj v tem času.

— **Drago pismo.** Zadnje pismo Nelsona se je prodalo te dni na javni dražbi v Londonu za 24.720 K.

— **Policijski uradnik — večkratni morilec.** V Badenu pri Dunaju so našli skeleta dveh umorjenih žensk. Preiskava je dognala, da storilec umora, ki se je izvršil pred 50 leti, ni bil drugi, nego policijski uradnik Lichteneker, ki je pa še pred 10 leti umrl v jako visoki starosti. — Lichteneker pa ni umoril samo te dve ženski, temveč tudi še štiri druge osebe. Morilca oblast ni nikdar dobila, ker v vseh slučajih je vodil preiskavo Lichteneker sam. Ko je bil umorjen in oropan prijatelj Lichtenekerjev, častnik Kaiser, oglasil se je neki hlapec, češ, da je videl v oni noči Lichtenekerja plaziti se iz Kaiserjevega stanovanja. Hlapec je dobil pozivnico k policiji, pod katero je bil podpisan — Lichteneker. Predno je mogel hlapec priti k policiji, našli so ga, kakor Kaiserja, s prerezanim vratom mrtvega. Ko je končno izvršil še neki strašen umor v Mauru, je bil Lichteneker vendar prijet in z njim tudi njegova ljuba. Ta je dejanje odkrito priznavala. Lichteneker pa je tajil pod svojo službeno prisego in dolžil svojo ljubo, ki je bila obsojena k smrti na vešala, potem pa pomiloščena na dosmrtno ječo. Lichteneker pa je bil oproščen in dobil je zopet službo. Pohvalili so ga celo, »da je posebno poraben«. — Umrl je na Dunaju v visoki starosti. — **Mnogo ljudi** bi lahko pričalo proti njemu, a se niso upali, ker so se bali, da ne dožive kaj takega, kakor oni hlapec, ki se je upal obdolžiti vsemogočnega policijskega uradnika.

— **Dnevni opravki japonskega vojaka.** Pozimi vstajajo japonski vojaki ob 4 uri zjutraj. Četrte ure pozneje že pripravljajo zajutrje: riž, sočivoje, mrzlo meso in dve čaši čaja. Ob 6. uri se prične vaje. Vsake pol ure je pet minut odmora. Tekom enega leta izstrelijo vsak vojak 250 ostrih strelcev. Opoldne je ravno tak obed, kakor zjutraj. Vsak drug dan dobi vojaštvo mesto mesa ribe. Od pol dne do 2. ure je odmor ali notranja služba. Od 2. do 6. ure zvečer so zopet vaje, nakar sledi večerja. Namesto riža v najnovejšem času dobe vojaki zvečer ržen kruh. Od 7. do 9. ure zvečer je izhod. Med manevri je služba jako trda; hrana obstoji takrat iz polne pešti riža in neke omake.

— *** Srečen izid.** V »Esslinger Ztg.« je čitati iz Ruitha sledeči dopis: »Naš novomimovani poljski čuvaj je zagledal včeraj popoldne na njivi tik vasi kokoš, ki je tam brskala in škodo delala. Sicer jo je takoj ustrelil iz svoje službene puške, zadel pa je ob enem tudi 40letno Pavlino Bluthardt, ki je brezskrbno delala pred svojim škedenjem, naravnost v glavo. En del strela ki je bil videti posebno močan, je šel v škedenjska vrata v ozadju. Ranjena ženska je v bolnišnici, škoda na škedenjskih vratih pa k sreči ni velika.«

— *** Orel odnesel otroka.** V Luthlandshire (Angleško) je nedavno planinski orel odnesel pol drugo leto staro hčerko nekega posestnika. Otrok se je igral pred hišo, ko ga je ugrabil ropar. Po celi okolici so zaman iskali otroka, dokler se ni neki lovec spomnil, da orel odnaša jagnjeta v gorovje ter je splezal vrh visokih skal. Tam je kmalu našel otročji čevljiček in še višje v neki razpoki mrtvega otroka. V eni ročici je držal otrok šop orlovega perja.

— *** Jokaievi izreki.** »Moja najboljša dela so tista, ki sem jih pisal v sili. Čestokrat sem bil obupan, toda k delu me je tirala misel, da jutri potrebujem kruha. Srečno življenje vzgaja le slabotne pesnike. Udarci usode, razočaranja, zapuščenost — to je olje za pesnika.« — Zame niso reprezentanti junaštva ne Boyard, ne Cid, temuč tisti mož, ki ima pogum ter odkrito izpove: »Tega nočem, ker nočem moja žena.«

— *** Drzen goljuf.** Neka zlatarska tvrdka v Chicagu je šla na led premetenim goljufom. Lopovi so nabrali za 1100 dol. diamantov, na kar so brez sledu izginili, dasiravno jih zasledujejo zasebni detektivi. Pred par dnevi pa je dobila omenjena tvrdka po telefonu naročilo, da naj pošlje v hišo nekega bogatega meščana več diamantnih brož v obliki polumeseca, da si njegova soproga izbere eno. Zlatar je nemudoma poslal tri brože z diamanti. Soproga omenjenega bogatega meščana se je zelo začudila, ko ji je nslužbenec tvrdke vročil brože. Med tem, ko se je premišljevala, kdo ji je poslal krasno darilo, pozval jo je nekdo k telefonu, in ji kot gospodar zlatarske tvrdke naznanil, da se je zmotil in ji poslal brože, katere so drugam namenjene. Kmalu na to je vstopil mladenič, kateri je prinesel gospej tudi posetnico zlatarja z naročilom, naj da one brože, njegovega uslužbencu, kar je gospa tudi storila. Se je par dni potem, ko tvrdka ni dobila obvestila, si je li gospa že izbrala brožev ali ne, so prišli goljufji na sled.

— *** Za junake.** Milijonar Andrew Carnegie je dal pet milijonov dolarjev, iz katere glavnice se bodo odkazovale nagrade ljudem, ki so si pridobili posebne zasluge za človečanstvo. Izvoljen je bil odbor, ki bo oddajal nagrade. Kdor bo n. pr. rešil kakega človeka smrti, bo deležen te ustanove. Istotako sorodniki ponesrečencev ali ponesrečenci sami, če so bili v neareči samo pohabljeni, da jim ni mogoče več delati. Andrew Carnegie se je odločil za veliko-dušno (?) ustanovo vsled grozne nesreče v Harvick rudniku pred nekaj meseci, kjer je skoro 100 delavcev izgubilo življenje in so njih družine ostale brez pomoči. Obresti od velkanske glavnice, ki bodo znašale najmanj 250.000 dol. na leto, bodo vse obrnjene v ta namen. Do te ustanove bo imel pravico vsak, ki stanuje v Združenih državah ali v Kanadi.

— *** Zapeljan mladenič.** V Trstu se je zastrupil 18letni trgovski pomočnik Pavel Santini iz neobičajnih vzrokov. Mladenič, ki je bil sicer vedno dobre volje, postal je zadnje mesece otožen. Njegovi starši niso dolgo časa mogli zvedeti pravega vzroka tej žalosti. Šele po trdotratnem izpraševanju je povedal svoji materi, da mu je pisala neka Marija Ravalico, starejša vdova in lastnica kopališča, da je ona njegova mati. Starši so bili zelo osupnjeni ter so pokazali sinu vse krstne listine, toda mladenič se ni dal potolažiti. Z vsakim dnevom je postajal otožnejši in molčečnejši. Vdova je storila vse, da naveže mladeniča nase. Pisala mu je pisma, vabila ga v svoje stanovanje ter mu izkazovala vse mogoče ljubeznivosti. Mati je jokala noč in dan ter zaklinjala svojega žalostnega in molčečega sina, naj se ne da zapeljati oni ženski. Toda vse zaman. Nekega dne pa je mladenič zginil z doma ter se preselil k vdovi. Oče je šel k njej ter zahteval sina nazaj, toda vdova ga je spodila iz hiše. Sedaj so starši prosili policijo za pomoč, in policija s sodiščem vred je izrekla, da se mora mladenič s silo vzeti zapeljivki. Mladenič pa je bil že preveč hipnotiziran ter ni imel poguma, se rešiti svoje zapeljivke ter je v Barokovljah izpil strup. Proti vdovi nastopi državno pravdnistvo zaradi ropa mladoletnega mladeniča.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnkoristne
namene.

Sprejmejo se
pod jako ugodnimi pogoji
solidni in spretni
zavarovalni potovalci.
Ponudbe naj se pošiljajo pod
„zavarovalni potovalci“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. 921-13

Natečaj.
Telovadno društvo „Tržaški
Sokol“ razpisuje mesto
telovadnega učitelja.
Plača po dogovoru. — Nastop službe
1. septembra t. l. Ponudbe je poslati
na društveni odbor. 1406-2

Žive ribe
(postrvi, karpe) **J. C. Praunseiss**
vinarna, Glavni trg.
ima vedno v zalogi trgovina delikates

Kaj boljšega nego je barva za lakiranje pōda
z medvedovo znamko, sploh ni. 1353-1
V zalogi je ima:
Henrik Wibbe, izdelovanje barv in lakov
v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 2.

Francoski cirkus Guillaume.
Ljubljana, Latermanov drevored.

Danes v torek, dne 17. maja 1904, ob 8. uri zvečer
velika briljantna predstava.
Jutri v sredo, dne 18. maja 1904, ob 8. uri zvečer
predstava klovnov in komikov.
Pripravlja se velika pantomima z opremo 1428
„Kalabrijski roparji“.
Z odličnim spoštovanjem R. Guillaume, ravnatelj.

Špecialitete v kravatah. Ovratniki. Manšete.

POLETNE **NOVOSTI** **SO DOŠLE!**

Čipke. 1
Vezenine.
Svilnato blago.
Pajčolani.
Predpasniki.

Moderci.
Rokavice.
Trakovi
in lišp
vsake vrste.

ERNEST SARK
Stari trg št. 1.

Srajce, bele in barvaste.

Damski pasovi. Posamentarije. Čipkasti ovratniki. Čepice.

Proti tatinskemu vlomu
zavaruje
**hišno opravo, dragocenosti,
vsebinsko blagajnic, zaloge
blaga itd.**
pod ugodnimi pogoji in nizkimi premijami
c. kr. priv. občna zavarovalnica
„Assicurazioni Generali“
v Trstu.
Glavni zastop: Ljubljana, Gradišče št. 4.
Jamstveni zaklad družbe znaša 1429-1
kron 227 milijonov 329.923'25

Trgovski pomočnik
popolnoma vešč spekerijske stroke, zmožen
slovenščine in nemščine, z lepo pisavo, z
dobrimi spricvali se sprejme.
Dalje se sprejme
prodajalka
popolnoma izveščana v spekeriji, z dobrimi
priporočili. (1371-3)
Ponudbe pod „št. 500“ poste
restante. Glavna pošta Ljubljana.

Prod se največja, enonadstropna
hiša št. 51, pri
„Kraljiču“
v Št. Vidu nad Ljubljano, ob
državni cesti, oddaljena 5 minut od
kolodvorja, z gospodarskimi poslopji,
ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v
hiši je stara gostilna), travnikom itd.
Ponudbe in vprašanja sprejema
K. Meglič v Ljubljani, Rimska
cesta št. 20; ustmene informacije
se dajejo istotam vsak dan od 12. do
2. ure popoldne. 1313-9

Službo dobi takoj
natakar
v Hrvatski Kostajnici.
Plačila dobi od litra vina 10 vin, od
finega žganja 20 vin, od slabšega žganja
10 vin. Prosto stanovanje in ves dohodek
v kuhinji. Treba je 300 K kavicje. 1422
Pavlo Vranešić
posestnik v Karlovcu.

Lepo
stanovanje
na vogalu Kongresnega trga in
Vegovih ulic, v II. nadstropju, ob-
stoječe iz 5 sob in 2 sob za dekle ter
pritiklino, se odda
za maj ali avgust t. l.
Povpraša se pri hišniku v isti hiši
ali pa pri gosp. **Jos. Lavrenčiču**,
pisarna užitniškega zakupa, Dunajska
cesta št. 31. 1181-10

Nepremočljivi
dežni plašči
iz orig. angleškega dvojn. blaga
iz ovčje volne
z gumijevo vlogo
1423-1 in vsakovrstni
gumijevi plašči
za gospode, dame in otroke.
Vzorci, cene in navodila za je-
manje mere z obratno pošto.
Paget & Co.,
Dunaj 1, Riemergasse 13.

Pozor
botrom in botricam!

Za birmo
vsake vrste **zlate in srebrne ure**
po nizki ceni.
Kdor želi kupiti kaj dobrega in poceni
se mu priporoča z odličnim spoštovanjem
Josip Černe
urar
Resljeva cesta št. 2
pri jubilejnim mostu. 1401-2

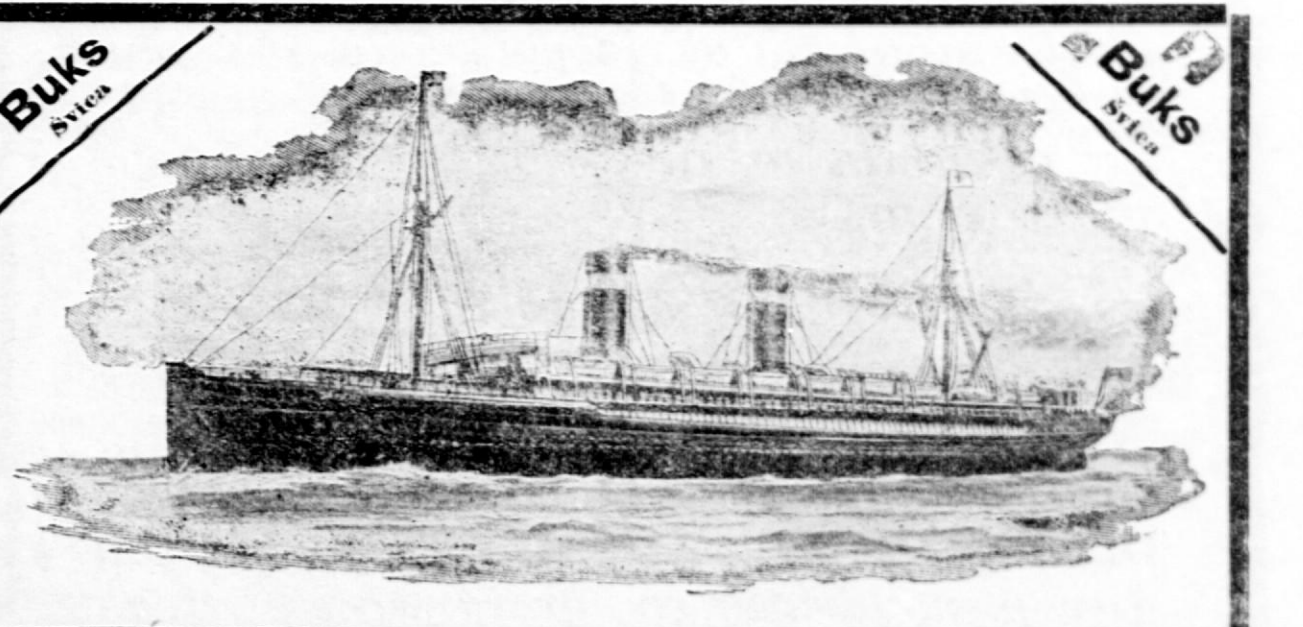
Poskusite

pristni
rastlinski
liker
„Florian“
Po okusu in zdrav-
nem učinku prvak
likerjev.
Varstvena znamka.
Ogreva in oživilja telo,
Budi tek in prabavo,
Daje dobro spanje.
Lastnik: 5-111
EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.
Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

Ces. kr. avstrijske državne železnice
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Irved iz voznega reda.
vejaven od dne 1. maja 1904. leta.
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 21 m ponoči osonbi
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v
Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj, čez Selzthal v Solno rad, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice,
Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob
11. uri 54 m dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal,
Dunaj. — Ob 3 uri 58 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec,
Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare,
Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost,
Monakovo (direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN V KOČEVJE.
Osonbi vlaki Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Stražo, Toplico, Kočevje, ob 1. uri
5 m popoldne: istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUB-
LJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m zjutraj osonbi vlak z Dunaja čez
Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni voz I. in II. razr. Solnograd, Franzensfeste,
Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonbi vlak iz Trbiža.
— Ob 11. uri 10 m dopoldne osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz
I. in II. razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr,
Pariz, Genevo, Curih, Bregec, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec,
Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal,
Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m
zvečer osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Sol-
nograda in Inomosta čez Klein-Reifling iz Steyra Lince, Budejovice, Plznja, Marijinih varov,
Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA.
Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m po-
poldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. —
ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2.
uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in
praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m
zjutraj, ob 10. uri 52 m dopoldne, ob 6. uri 19 m zveč. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob
nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času,
ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. 1

Oglas
glede
mesečnih sejmov v mestu Kastvu.
Na podlagi sklepa tukajšnjega občinskega zastopstva v seji dne 21. aprila
1. 1903., toč. 7 se imajo vršiti v mestu Kastvu mesečni sejmi za živino.
Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je odobrilo z dnem 2. marca 1904,
št. 5848/III ex 1904 v to svrhu predloženi sejmarski red.
Glasom članka II. sejmarskega reda se imajo vršiti mesečni sejmi za
živino vsakega 23. (trindvajsetega) vsakega meseca v letu, na takozvanem
„Občinsko Sejmšče“ in „pod Vidikom“ v bližini mesta Kastva.
Izjeme glede teh sejmov bi bile le, če bi 23. dan meseca prišel na Veliki
petek, na velikonočno nedeljo, na binkoštno nedeljo, na Vnebohod ali na sv.
Telesa dan. V takih slučajih bi bil sejem bodočega dne v mesecu, namreč
24.ega. Starodavni sejem na dan sv. Helene t. j. 22. maja pade letos na
binkoštno nedeljo.
Iz tega razloga starodavnega sejma ne bo dne 22. maja t. l. ampak
ker je sejmšče prirejeno in ni druge zapreke se javlja in odreja javno, da bo
prvi mesečni sejem za živino

in obenem običajni sejem sv. Helene letos
na binkoštni ponedeljek, 23. maja t. l.
Akoravno se pod odd. XIV. sejmarskega reda predpisane sejmarske pri-
stojbine, ki jih ima plačati po § 69 obrtnega reda vsak lastnik na sejmšče
privedene živine v občinsko blagajno zaradi stroškov za gradnjo, vzdrževanje in
nadzorstvo sejmšča, vendar se ob tem prvem sejmu ne bode pobirala in
ni nihče dolžan plačati kakršnekoli pristojbine za uvedeno živino na sej-
mišče razen običajne pristojbine za prašice.
Ker je s temi mesečnimi sejmi dana prilika domačim in zunanjim lastnikom
živine zaradi nje prodaje in nakupovanja, ker v bližini ni sličnega sejma in
položaja, bo delovanje teh sejmov nemale koristi za vse, ki bodo obiskovali
kastavsko tržišče in se podpisano glavarstvo nadeja in pričakuje, da se narod
okoristi s temi ugodnostmi in dobrotami zakona na gospodarskem in ekono-
miškem polju.
Glavarstvo občine Kastav
dne 10. maja 1904. Načelnik: **Jelušić.**

Buks **Buks**

Čujte in strmite Amerikanci!
Cena iz Buksa čez
Francosko v New-York samo **gl. 64.**
Cena Ljubljana — Buks samo 5 gl. 3 kr.
„All' right Patner!“ Ako hitiš na Buks, tam se boš vozil
1155-7 **zanesljivo le 6 do 7 dni!**
Vsa natančnejša pojasnila daje zastopnik generalne agenture LOUIS
KAIZERJA (za vso Švico)
IVAN BIHELJ
v Buksu
(Švica). **Buks** **Buks**

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železnica,
pošta in
telegraf.
Prospekti
zastonj.

Prekrasna lega,
kisika poln zrak
brez prahu. Mo-
derni komfort,
živahno dru-
žabno življenje.

— Novo hidro-elektro-mehano-terapevtsko zdravilišče v velikem in modernem slogu. —
Zdravljenje z mrzlo vodo, električne svetlobne in kopeli v banjah, inhalatorij, pneumatska
in parova celice, celice za segret zrak, masaža, solne kopeli, zdravilna gimnastika. —
Uspešno zdravilišče za bolezni v želodcu, črevesju, na jetih in ledvicah, za telesno zaprtje,
hemoroide, kamen, otebeletost, sladkorno bolezen, protin, katarje v požiralniku in jabelku.
— — — Jako močni zdravilni vrelci, podobni onim v Karlovi in Marjinih varih. — — —

Laurencij Bratuš

trgovca

Jvanka Bratuš rojena Morel

poročena.

1417

Petelinje pri St. Petru.

Kraše.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša
trrdka

Copičev za pleskarje, sobne
slikarje, zidarje in
mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za
vozove.

Emajlne prevlake,
pristne, v posodicah po 1/4, 1/2,
1/3 in 1 kg.

Jantarjeve glazure
za pôle. Edino trpežno in
najlepše mazilo za
trde in mehke pôle.

Voščila, štedilnega,
brezbarvna in barvastega za
pôle; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravna za vsa
kovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje narav-
nega lesa i pohištva.

Olnatih barv, priznane
najboljših.

Olnatih barv v tubah
dr. Schönfelda.

Firneža prirejenega iz lanenega
olja; pristne, kranjske.

Steklarskega kleja,
pristnega, zjamčeno trpežnega.

Gipsa, alabastrskega in
štukturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prste-
nih i rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje,
najnovejših.

545-24

Olje proti prahu.

ADOLF HAUPTMANN

L. kranjska tovarna olnatih barv, fir-
nežev, lakov in steklarskega kleja.

LJUBLJANA.

Ustanovljeno l. 1832.

Brzjavka z bojišča.

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Rusom se je posrečilo začetkom
vojne zasaciti neko japonsko ladjo,
naloženo s svilo trrdke Kriu-Butsu-
San; meni pa se je posrečilo, da sem
pridobil del te svile, kar mi omogočuje,
da oddajam to pristno svilo za polo-
vično ceno,

meter po 78 kr.

in upam, da bo kmalu vsa razprodana.

Obenem naznanjam, da opustim
en del modnega blaga, katero blago
prodajam po prav nizkih cenah, na
kar p. n. občinstvo opozarjam v njega
lastno korist.

1403-2

A. Primožič

zaloga modnega in manufakturnega

blaga.

„Škrat“

edini slovenski humoristično-sati-
rični tednik, ki prinaša izključno
originalne slike.

Jzhaja v Trstu vsako soboto. —
Naročnina za vse leto 6 K, za
pol leta 3 K. Posamezne številke
se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačno številko na ogled!

Obleke za *

* * birmance

v največji izberi
po najnižji ceni

priporočata 1399 3

Gričar & Mejač

Ljubljana, Brošernove ulice 9.

Cene stanovanjem do 1. junija in od 1. sep-
tembra 25% pod tarifo.

Zdravilišče Krapinske
Toplice

Sezona od 1. maja
do konca oktobra. Hrvatskem

Leta 1903 je bilo 4737 ljudi. Od za-
gorjanske železniške postaje Zabok-Krapin-
ske Toplice oddaljene eno, od postaje Ro-
gatec, lok. žel. Grobelno-Rogatec, pa dve
uri vožnje. Od 1. maja vsak dan omnibus
k vsakemu vlakom proge Zabok-Krapinske
toplice, k postaji Rogatec k dopoldanskemu
vlakom. — 30° do 35° R (37° do 43° C)
gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo
proti protinu, mišični in členski revmi in
njih posledičnim boleznim, pri isihji, nevral-
giji, kožnih boleznih in ranah, kronični
Brightjevi bolezni, otrpnjenju, pri najraz-
ličnejših ženskih boleznih. — Velike ba-
sinske, separativne kopeli, kopeli v banjah
in prsne kopeli, izvrstno urejene potilnice
(sudariji), masaža, elektrika, svet. zdravilna
gimnastika. — Udobna stanovanja, dobre in
nedrge restavracije; stalna topla godba.
Razsežni senčni sprehodi, prostor za ten-
nis-igre itd. Kopališki zdravnik dr. Ed.
Mal. — Brošure se dobe v vseh knjigar-
nah. Prospekte in pojasnila pošilja

1058-6 kopališko ravateljstvo.

Anton Škerc

2-57

Zlatorog.

To krasno národno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Škerc, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funtko-
vem prevodu nemške Baumbachove
idile. Škerc se je tesneje oklenil
pravljiske snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lovca“. Tako
je ustvaril Škerc iz národne prav-
ljice čisto novo, svojo epsko pesnitev;
zato se nadejamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvrstni,
slovenski „Zlatorog“.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja
v Ljubljani

in velja broširan 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.

! Strmeli bodete!

— ako si ogledate —

novosti novodošlega - -
- - damskega perila in
spodnjih kril (juponov)

— najsolidnejše izvršitve iz svile in lusterja. —

Nizke cene! Nikogar se ne sili, da kaj kupi!

Na blagovoljno ogledovanje najvljudneje vabi

Anton Šarc v Ljubljani

- špecialna trgovina za belo perilo -
Sv. Petra cesta šte. 8.

1391-2

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marjin trg št. 1

zraven frančiškanske cerkve.

Redka priložnost!

Redka priložnost!

Zaradi izpraznjenja prostorov moje trgovine prodajalo se
bo vse v zalogi se nabajajoče manufakturno blago, ka-
tero obstoji iz: sukna, ševijotov in kamarnov iz volnenega
blaga za damske obleke, žametov, perilnega blaga, vseh
vrst belega blaga in podlage, belih Šnurl in piket porhantov,
belih batistov za obleke, belih in volnenih zastorov, garnitur,
tepihov in preprog, cvilhov za matrace, platna za rjuhe,
kovtrov in kočev, belih in Jägerjevih srajc, vseh vrst mo-
dercev, nogavic, ovrtnikov, manšet in kravat, zidanih in
kambrikastih robcev — po jako znižanih cenah.

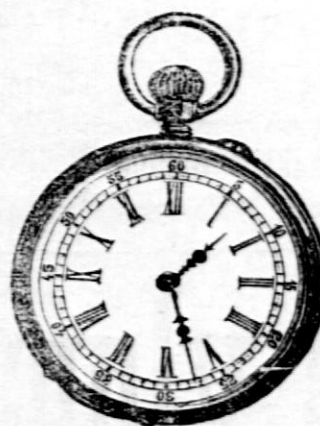
Blago se oddaja tudi v večjih množinah, zaradi tega se gospodje
trgovci v okolici na to priložnost posebno opozarjajo.

Slavnemu občinstvu priporočam, uporabiti to priliko za nakupo
vanje manufakturnega blaga, in se udano priporočam

FRANC DOLENC

Ljubljana, Marjin trg šte. 1.

1350-3

Primerna
birmska
darila!

Naznanjam, da imam v zalogi več sto kosov
srebrnih in zlatih ur, primernih za birmska
darila, po zelo znižanih cenah. Dalje imam
prav cene moderne uhane, broške, zapest-
nice, longnon-verižice i. t. d.

Imam tudi veliko zalogo daril za pore-
čence in sicer namizno opravo in različne
druge okraske iz kina in pravega srebra.

Šivalne stroje „SINGER“ in druge, tudi
take za pletenje.

Slavno občinstvo vljudno vabim na ogled in
obilni obisk. — S spoštovanjem

479-18

Fran Čuden

trgovca in urar

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančiškanskega samostana.

Filialka:

Mestni trg, nasproti rotovža.

Ceniki gratis in franko.